

Voorwoord

Voor u ligt een boek waarin de psychiatrie wordt benaderd vanuit een nieuw, innovatief en wellicht zelfs revolutionair perspectief; de ontwikkeling, een fascinerend, levenslang proces met vele fasen en transities. Het idee is niet nieuw, maar de wetenschappelijke onderbouwing ervan wordt steeds sterker; vrijwel alle psychiatrische stoornissen ontstaan voor aanvang van de volwassenheid en zijn naar het zich laat aanzien een gevolg van afwijkingen in de normale ontwikkeling. Afwijkingen die ontstaan door complexe interacties van genetische en omgevingsinvloeden.

Een van de belangrijkste redenen dat deze voor de hand liggende conclusie niet eerder kon worden getrokken betreft de historisch bepaalde, arbitraire en hardnekkige scheiding tussen een psychiatrie voor jeugdigen en voor volwassenen. Door het samenstellen van dit boek bieden de redacteurs een prachtig voorbeeld van hoe een integrale benadering vanuit de ontwikkeling deze dwaling eindelijk rechtzet. Het toont aan dat we psychiatrische stoornissen – zowel vanuit het perspectief van diagnostiek en behandeling, maar nog sterker in het kader van wetenschappelijk onderzoek – niet kunnen vatten tenzij we deze beschouwen vanuit de (ab)normale ontwikkeling. Deze ontwikkeling is op haar beurt multidimensionaal van aard en betreft lichamelijke, motorische, sociale, emotionele en cognitieve aspecten. En deze staan, zoals het boek helder uiteenzet, niet op zichzelf maar hangen alle nauw samen.

Met een keur aan onderwerpen en een nauwkeurig gekozen deskundig gezelschap aan auteurs, is dit boek in die zin een voorbeeld van de moderne psychiatrie: een vak waar integratie tussen uiteenlopende disciplines essentieel is voor het verrichten van innovatieve wetenschap en het leveren van daarop gebaseerde goede zorg. Niet alleen komen uitgebreid de verschillende aspecten van ontwikkeling aan de orde, ook wordt ingegaan op metingen en methodologie en maatschappelijke context. Het consequent doorgezette accent op de ontwikkeling, toch het meest revolutionaire aspect van dit boek, nodigt vanzelfsprekend uit tot het formuleren van vernieuwende ideeën over zorg, opgezet vanuit het principe van de levensloop, zoals we die al op een aantal plekken in Nederland tot stand zien komen.

In die zin zal dit fraaie werk de basis vormen van de klinische en wetenschappelijke kennis voor hulpverlener en onderzoeker. Het boek zal ongetwijfeld tot de standaardwerken gaan behoren van de nieuwe, integrale, psychiatrie.

René Kahn, hoogleraar psychiatrie, UMC Utrecht

Aart Schene, hoogleraar psychiatrie, Radboudumc, Nijmegen